

Доступ до культури та спорту

**в контексті існуючої інфраструктури
у закладах вищої освіти**

**STUDENCKIE
PRAWA**

**JASNA
SPRAWA!**

Доступ до культури та спорту

в контексті існуючої інфраструктури у закладах вищої освіти

Автори:

Agata Andrzejczyk

Marcin Pioch

Mateusz Salamon

переклад:

Alina Palamarchuk

Проект:

Alicja Prus

Варшава 2023

Parlament Studentów
Rzeczypospolitej Polskiej

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Громадське завдання, співфінансоване з коштів Міністерства Освіти та Науки, отриманих у 2023 році в рамках конкурсу «Організація та активація ініціатив, спрямованих на розвиток академічної спільноти»

Зміст

Вступ	<i>Marcin Pioch</i>	5
Розділу 1:		
Культурна та спортивна інфраструктура у вищих навчальних закладах	<i>Marcin Pioch</i>	6
Культурна інфраструктура		6
Театри та концертні зали		6
Галереї мистецтв		7
Студентські клуби		8
Спортивна інфраструктура у закладах вищої освіти		9
Спортивні зали		9
Басейни		10
Спортивні майданчики		10
Розділу 2:		
Джерела фінансування культурної та спортивної інфраструктури у вищих навчальних закладах	<i>Marcin Pioch</i>	12
Фінансування з субвенцій		13
Спеціальні державні фінансування та цільові гранти		13
Європейські Фонди		14
Співпраця з бізнесом		14
Кредити та позики		16

Розділу 3:

Зовнішня співпраця в контексті культури та спорту

Agata Andrzejczyk **18**

Співпраця з місцевими митцями, пов'язана з популяризацією місцевої творчості та культури **18**

Співпраця з культурними установами, що дозволяє безкоштовний або дешевший доступ до культурних заходів та виставок **19**

Співпраця у сфері використання інфраструктури, яку мають університети або культурні установи, для реалізації спектаклів та виставок **20**

Організація художніх фестивалів **21**

Організація спортивних заходів **21**

Співпраця вищих навчальних заходів зі спортивними клубами **22**

Співпраця університетів з фондами та спортивними установами **23**

Розділу 4:

Значення доступу до культури та спорту для розвитку академічної спільноти

Mateusz Salamon **25**

Культурна Інфраструктура **25**

Спортивна Інфраструктура **26**

Інтеграція академічної спільноти та набуття соціальних навичок через культуру та спорт **27**

Закінчення

Marcin Pioch **29**

Вступ

Marcin Pioch

Доступ до культури та спорту в рамках інфраструктури вищих навчальних закладів є невід'ємною частиною навчального процесу, що сприяє комплексному розвитку студентів та створенню мотивуючого освітнього середовища. Розвинена культурна та спортивна інфраструктура університетів стає ключовим фактором, що приваблює талановитих студентів і дозволяє їм повноцінно брати участь в академічному та студентському житті. У цій публікації автори зосередяться на аналізі різних аспектів, пов'язаних з доступом до культури та спорту в контексті існуючої інфраструктури у вищих навчальних закладах. Розглянемо детально структуру цих сфер, джерела фінансування, зовнішню співпрацю, а також роль, яку інфраструктура відіграє у формуванні академічної спільноти.

Публікація передбачає проведення аналізу культурної та спортивної інфраструктури доступної на базі вищих навчальних закладів. Аналізу будуть піддані обрані спортивні та культурні центри, що знаходяться у закладах вищої освіти, будуть представлені їх переваги та користь для всієї академічної спільноти, об'єднаної в рамках наукового процесу. Далі автори зосередяться на розширенні контексту джерел фінансування культурної та спортивної інфраструктури, будуть пояснені методи, принципи та користь, на яких базується фінансування інфраструктури. Розділ, пов'язаний із зовнішньою співпрацею в контексті культури та спорту, розкриє детальніше тему можливостей такої співпраці а також представить перелік організації, що співпрацюють з академічними центрами у цій сфері. Будуть вказані приклади та користь від співпраці як з місцевими компаніями та організаціями, так і з тими, що мають загальнопольський характер. Публікація буде закінчена акцентом який підкреслить важливість доступу до культури та спорту для розвитку усієї академічної спільноти. Будуть представлені переваги, що виникають з діяльності закладів вищої освіти на користь збільшення доступу до певних елементів спортивної та культурної інфраструктури.

Культурна та спортивна інфраструктура в закладах вищої освіти

Marcin Pioch

Культурна та спортивна інфраструктура у вищих навчальних закладах є важливою складовою академічного життя. Вищі навчальні заклади — це не лише місце навчання, але й простір, де студенти розвивають свої культурні та спортивні здібності. В Польщі існує багато прикладів сучасних та розвинутих об'єктів, які допомагають у процесі навчання, а також і розвитку та інтеграції студентів. У цьому тексті ми розглянемо різні аспекти культурної та спортивної інфраструктури доступної у закладах вищої освіти, представляючи приклади таких найважливіших академічних об'єктів інфраструктури та їх значення для розвитку усієї спільноти.

Культурна інфраструктура

Театри та концертні зали

В Польщі багато вищих навчальних закладів мають свої театри та концертні зали, що є важливою складовою їх культурної інфраструктури. Театри та концертні зали в університетах виконують різноманітні функції, позитивно впливаючи на академічне, артистичне та соціальне життя університетської спільноти. Нижче представлені декілька прикладів та проаналізовано, які можливості надають такі об'єкти інфраструктури.

Концертний зал Академії Музичної ім. Гражини та Кейстута Бачевичів у Лодзі був відкритий у 2013 році. Його обладнання є одним з найунікальніших, а сам зал виконує багато функцій – від місця для проведення концертів, до дидактичних та наукових цілей, а також може бути використаний як

професійне джерело записів. Така інфраструктура, зокрема, є відмінним місцем для розвитку художніх здібностей студентів. Вона дозволяє їм представляти свої досягнення на професійній сцені, що є надзвичайно важливим у контексті музичної освіти. Університети, маючи передовий концертний зал, відіграють важливу роль у популяризації музичної культури в локальній спільноті. За допомогою організації концертів, відкритих для громадськості, університет може сприяти збільшенню доступу до мистецтва та культури для мешканців міста.

Театральна Академія ім. А. Зельверовича у Варшаві може отримувати численні переваги з наявності Театру Collegium Nobilium. Цей історичний театр, розташований на вулиці Міодовій у Варшаві, є важливим культурним центром університету. Установа є місцем, де академічна спільнота може активно брати участь у культурному житті навчального закладу. Регулярні театральні вистави, дискусії, а також заходи, пов'язані з теорією театру, можуть приваблювати студентів з різних спеціальностей, сприяючи розвитку культурної зацікавленості серед студентів університету.

Концертний зал Університету ім. Адама Міцкевича в Познані це унікальне місце на загальнопольському рівні. Його чудова акустика та унікальне розташування в неоренесансній будівлі на вул. Г. Венявського в Познані зробили його постійною концертною залогою славетної Познанської Філармонії та місцем проведення багатьох музичних заходів і конкурсів, зокрема Міжнародного Скрипкового Конкурсу ім. Г. Венявського. Події, організовані в Концертному залі, стають місцем зустрічі для студентів, наукових співробітників та мешканців Познані. Концерти, фестивалі чи вистави приваблюють різноманітну публіку, що сприяє інтеграції академічної спільноти та створенню міцніших зв'язків між її членами. Це місце є важливим чинником у залученні кандидатів, приваблюючи потенційних студентів, зацікавлених не лише мистецтвом, але й культурою та наукою. Організація масштабних культурних подій також підвищує престиж університету, привертаючи увагу наукової та артистичної спільноти.

Галереї мистецтв

Вищі навчальні заклади часто підтримують розвиток молодих художників і організовують мистецькі виставки. Галереї мистецтв у вищих навчальних закладах становлять чудовий простір для презентації робіт студентів та ознайомлення з різними мистецькими напрямками.

Галереї мистецтв **Лодзинської Політехніки** це простір, який є інтегральною частиною університету та кампусу, слугуючи місцем презентації мистецтва. Університет має чотири галереї – **BiblioArt**, **Galeria Politechnika**, **Galeria Pod napięciem** та **Galeria Krótka i węzłowo**. В рамках діючих галерей організовуються виставки, художні проекти та культурні заходи, створюючи натхненне середовище для студентів, наукових співробітників та любителів мистецтва. В рамках виставок місце для своїх робіт знаходять як місцеві художники, так і співробітники та особи, пов'язані з навчальним закладом.

Галерея Університету Сілезького у Катовіцах це динамічний культурний простір, який є важливою частиною академічного життя. Розташована на території університету галерея виконує роль платформи для різноманітних художніх і культурних заходів. Заходи, організовані в галереї, сприяють інтеграції спільноти університету, створюючи простір для обміну думками і досвідом між студентами та науковими співробітниками. За допомогою організації виставок, зустрічей і майстер-класів галерея сприяє культурній освіті академічної спільноти та мешканців міста, популяризуючи розуміння та повагу до різних форм мистецтва.

Студентські клуби

Студентські клуби – це місця, де студенти можуть зустрічатися, організовувати вечірки, концерти, дискутувати та інтегруватися. Інфраструктура студентських клубів часто включає концертні зали, більярдні зали, простори для танців, місця для організації зустрічей та культурних заходів.

Клуб «Stodoła» це один з найвідоміших та історичних музичних клубів у Варшаві, а також важливе місце зустрічей для студентської спільноти. Розташований на вулиці Баторего 10, клуб існує з 60-х років і з того часу здобув статус культового місця для любителів музики різних жанрів. «Stodoła» – це простір, де відбуваються концерти, музичні вечірки, фестивалі, культурні зустрічі та багато інших художніх заходів. Концертний зал може вмістити численну аудиторію, а клубна атмосфера забезпечує, що як місцеві артисти, так і міжнародні зірки охоче виступають на цій сцені. «Stodoła» відома організацією концертів різних музичних жанрів, включаючи рок, поп, електроніку, хіп-хоп та багато інших. Це місце, де музичні смаки зустрічаються зі своїми шанувальниками, одночасно створюючи простір для обміну культурними досвідами. Концерти та заходи, організовані клубом «Stodoła», стають інтеграційною платформою для студентської

спільноти. Це нагода для знайомства, обміну музичними вподобаннями та створення справжніх дружніх відносин та зв'язків.

Студентський клуб «Żaczek», розташований біля студентського дому «Żaczek» у Кракові, подібно до аніше описаного клубу «Stodoła», має свою історію, яка починається з 60-х років. Спочатку будучи меккою джазової музики, сьогодні завдяки Фундації студентів та випускників Ягеллонського університету «Bratniak», клуб став місцем, де виступають як відомі артисти, так і молоді гурти. Організація концертів з різноманітним репертуаром музики сприяє культурному розвитку студентів. Вона дає їм можливість досліджувати різні жанри музики та знайомитися з новими артистами. Таке місце становить ідеальний простір для зустрічей та студентської інтеграції. Студенти можуть зустрічатися з друзями, здобувати нові знайомства та будувати стосунки в невимушеній концертній атмосфері.

Спортивна інфраструктура у закладах вищої освіти

Спортивні зали

Вищі навчальні заклади в Польщі часто мають сучасні спортивні зали, де студенти можуть займатися різними видами спорту. Ці об'єкти використовуються не тільки студентами, але й місцевими спільнотами.

Університет у Білостоці має сучасний спортивний зал площею 2,5 тис. кв. м на вул. Шверковій у Білостоці. Об'єкт має багато зручностей, включаючи повнорозмірну арену, залу для аеробіки, тренажерний зал, роздягальні та інше. Наявність спортивного залу сприяє популяризації фізичної активності та здорового способу життя серед студентів. Університет може організовувати різноманітні спортивні заходи, фітнес-тренування або турніри, заохочуючи студентів до регулярних занять спортом.

Спортивний зал є ідеальним місцем для розвитку спортивних талантів серед студентів. Університет може підтримувати спортсменів, організовувати тренування та співпрацювати з місцевими спортивними клубами.

Жешувський Університет може похвалитися двома спортивними залами (на вул. Каспровича та вул. Цвіклінській). До інфраструктури входять зали для командних ігор, модернізовані роздягальні та санітарні зручності, а також, зокрема, розширений скелелазний стенд. Наявність сучасного спортивного залу позитивно впливає на імідж університету. Це дає сигнал,

що університет піклується про різноманітні потреби студентів та інвестує у їх розвиток не тільки інтелектуальний, але й фізичний. Спортивний зал є місцем співпраці з місцевими установами, спортивними клубами або громадськими організаціями. Це створює можливість для будівництва відносин з локальним середовищем та залучення місцевої спільноти.

Басейни

На деяких університетах є також басейни, які дозволяють студентам займатися плаванням. Ці басейни часто використовуються не тільки для рекреаційних цілей, але й для спортивних тренувань.

Басейн **Економічного Університету в Катовіцах** це місце, яке поєднує рекреаційні, спортивні та громадські функції. Розташований на території кампусу басейн доступний для всієї академічної спільноти. Об'єкт має п'ять окремих плавальних доріжок довжиною 25 метрів глибиною від 1,15 до 1,75 м. Для користувачів доступні відремонтовані роздягальні з душами та шафками для одягу. Басейн має серед іншого підйомник для людей з обмеженими можливостями та сучасну систему вимірювання часу, що дозволяє професійно проводити спортивні змагання. Університет організовує у цьому місці різноманітні спортивні заняття у воді, такі як уроки плавання чи аквафітнес. Це сприяє розвитку навичок плавання та популяризує фізичну активність.

Спортивний комплекс **Академії Фізичного Виховання у Варшаві** включає університетський басейнний комплекс, розташований на вул. Маримонцькій у Варшаві. Академічній спільноті доступно 977 кв. м площі, яку займає басейнний комплекс. 6 доріжок глибиною від 1,40 до 3,60 м разом з трибунами на близько 200 місць. Басейн дозволяє університету організовувати різноманітні заходи, плавальні змагання та інші спортивні події, що сприяє зміцненню академічної спільноти та позиції університету. Наявність басейну дає можливість співпраці з місцевими спортивними клубами, плавальними федераціями та іншими організаціями, що може сприяти розвитку спорту на місцевому та національному рівні.

Спортивні майданчики

Спортивні майданчики в університетах – це місце, де студенти можуть грати в футбол, баскетбол, волейбол та інші види спорту. Цей елемент спортивної інфраструктури є важливим для розвитку спортивних здібностей студентів та для організації різноманітних спортивних змагань. Наявність власного

спортивного майданчика приносить університету багато переваг, як для академічної спільноти, так і для самої освітньої установи.

У 2020 році на Кампусі Мораско був відкритий повнорозмірний Стадіон **Університету ім. Адама Міцкевича у Познані**. До інфраструктури входить легкоатлетичний стадіон з шестидоріжковою тартановою біговою доріжкою, футбольне поле зі штучною травою, трек для ролерів, тенісний корт та інші об'єкти, що підтримують спортивну інфраструктуру університету. Стадіон, а також уся інфраструктура, є чудовим місцем для сприяння фізичній активності серед студентів, співробітників та інших членів академічної спільноти. Організація різноманітних спортивних занять та тренувань сприяє підтриманню здорового способу життя. Розвинена інфраструктура збільшує привабливість університету, особливо в очах студентів, зацікавлених у спортивному житті.

На території студентського містечка **Сілезької Політехніки**, у 2015 році був відкритий комплекс спортивних майданчиків на вулиці Куявській у Глівіцах. До інфраструктури входять багатофункціональні майданчики для гри в баскетбол, волейбол, футбол та гандбол, а також два майданчики для пляжного волейболу. Наявність такої інфраструктури позитивно впливає на імідж університету, сигналізуючи про його участь та вклад у розвиток академічної спільноти та турботу про здоров'я та фізичну активність студентів. Розташування спортивних об'єктів у такому місці, як студентське містечко, робить їх місцем зустрічей та інтеграції академічної спільноти. Організація змагань, турнірів або матчів приваблює студентів з різних спеціальностей, створюючи можливість для налагодження нових знайомств.

Культурна та спортивна інфраструктура у вищих навчальних закладах Польщі є важливим елементом студентського життя та академічної спільноти. Завдяки різноманітним культурним та спортивним об'єктам студенти мають можливість розвивати свої здібності, інтегруватися з іншими, популяризувати культуру та мистецтво, а також дбати про своє здоров'я. Це місця, які сприяють збагаченню життя в університетах та створенню унікальної академічної атмосфери.

Джерела фінансування культурної та спортивної інфраструктури в закладах вищої освіти

Marcin Pioch

У польському академічному середовищі, культурна та спортивна інфраструктура становить ключовий елемент у створенні освітнього середовища, яке сприяє розвитку студентів, як в інтелектуальній, так і в фізичній сфері. Університети, як у нашій країні, так і в усьому світі, інвестують значні кошти у будівництво та утримання культурних та спортивних об'єктів, таких як театри, художні галереї, спортивні комплекси чи стадіони. Ці інвестиції не тільки збагачують студентський досвід, але й сприяють розвитку місцевої спільноти та можуть служити як важливі культурні та спортивні центри. Однак, утримання та розвиток такої розгалуженої інфраструктури вимагає різноманітних і стабільних джерел фінансування, що може бути викликом у економічно нестабільній Польщі.

Вплив культурної та спортивної інфраструктури в університетах є багатомірним. Він охоплює не тільки сприяння здоровому способу життя та надання можливостей для розвитку культурних інтересів, але й підвищення привабливості академічних центрів. Крім того, такі об'єкти часто служать як важливі інструменти у будівництві іміджу університету, привертаючи увагу потенційних студентів, працівників, а також спонсорів та інвесторів. Більше про зовнішню співпрацю з організаціями та значення доступу до культури та спорту в польській вищій освіті буде розглянуто в наступних розділах цієї публікації.

Розуміння джерел фінансування культурної та спортивної інфраструктури в університетах має ключове значення для довгострокового планування та розвитку цих установ. Сучасні університети все частіше покладаються на диверсифікацію різноманітних джерел фінансування, які можуть включати

як публічні, так і приватні фонди, гранти, благодійні внески від випускників, доходи від комерційної діяльності, а також стратегічні партнерства з підприємствами та іншими інституціями. Розвиток технологій та еволюція суспільства також впливають на спосіб, яким університети приймають рішення щодо інвестицій у культурну та спортивну інфраструктуру.

У цьому розділі ми проаналізуємо обрані джерела фінансування культурної та спортивної інфраструктури в університетах, враховуючи як традиційні методи фінансування, так і нові, інноваційні підходи. Ми дослідимо, як польські університети справляються з фінансовими викликами, які стоять перед ними у зв'язку з утриманням та розвитком їх культурної та спортивної інфраструктури, та які фінансові стратегії вони приймають, щоб забезпечити їх стійкість та розвиток у майбутньому.

Фінансування з субвенцій

У Польщі система субвенцій для вищої освіти базується на встановлених принципах фінансування, які регулюються відповідними законодавчими актами, зокрема, положеннями Закону про Вищу Освіту і Науку. Основною метою цього механізму є фінансова підтримка університетів та забезпечення рівного доступу до вищої освіти. Фінансове забезпечення академічних центрів, про яке йдеться у статті 356 згаданого закону, призначається на основі субвенцій. Її розмір визначається алгоритмами, визначеними міністром, відповідальним за вищу освіту. Цей алгоритм ділиться на шість складових, які мають відповідну вагу, і включає студентські, кадрові, інтернаціоналізації, дослідницькі, аспірантські та дослідницько-розвиткові складові. Важливо, що субвенцію можна витратити на підтримку та розвиток навчального та наукового потенціалу, що означає, що її можна використовувати також на розвиток та підтримку спортивної та культурної інфраструктури.

Спеціальні державні фінансування та цільові гранти

У рамках співпраці з університетами та академічними центрами, представники різних міністерств або уряду іноді приймають рішення про додаткове

фінансування з бюджетів, не обов'язково пов'язаних з вищезгаданою субвенцією. У рамках завдань, що реалізуються окремими міністерствами, університети можуть претендувати на цільове фінансування на певні цілі. Відмінним прикладом є інформація, оголошена у 2020 році, про отримання фінансування Академією Гірничо-Металургійної імені Станіслава Стасиця в Кракові. Кошти, виділені Міністерством Науки і Вищої Освіти у розмірі 100 млн злотих у державних облігаціях, були передані на реалізацію «Довгострокового Плану AGH», підготовленого в рамках святкування 100-річчя Академії. Одним з елементів розробленої стратегії було будівництво багатофункціонального спортивного залу, який має бути побудований на території кампусу Академії Гірничо-Металургійної.

Європейські Фонди

Європейські Фонди – це кошти, які використовуються для підтримки та розвитку економік країн, об'єднаних під егідою Європейського Союзу. Кошти використовуються також з метою зміцнення конкурентоспроможності держав-членів, розвитку бідних регіонів та підтримки безробітних. У рамках реалізованої стратегії, університети можуть отримати кошти в рамках окремих програм, доступних у регіоні або країні. Цей метод дозволяє отримати додаткові кошти, які можна витратити як на будівництво спортивної та культурної інфраструктури, так і на ревіталізацію існуючих місць або їх утримання. Важливим у рамках коштів з Європейських Фондів є те, що необхідно дотримуватися правил проектів та використовувати ці кошти відповідно до їх призначення.

Співпраця з бізнесом

Фінансування спортивної та культурної інфраструктури в університетах в рамках співпраці з бізнесом стає все більш популярною моделлю, яка приносить користь як університетам, так і представникам бізнесу. У рамках цієї співпраці існують різні форми та методи, а популярність і ефективність впливають з близькості секторів вищої освіти та бізнесу. Варто звернути увагу на кілька найпопулярніших методів співпраці:

- **Спонсорство**

Фірми часто беруть участь у спонсорстві будівництва або ремонту спортивних та культурних об'єктів в університетах. У відповідь на фінансову підтримку, фірми можуть отримати права на назву об'єкта, розміщення свого логотипу чи рекламу під час культурних та спортивних заходів.

- **Партнерства державно-приватні (PPP - Partnerstwa publiczno-prywatne)**

Університети можуть укласти довгострокові партнерства з компаніями, які включають фінансування, будівництво та управління інфраструктурою. Прикладом, і водночас новатором в нашій країні такого типу співпраці, був Ягеллонський університет та фірма Neoświat PPP Projects, які у 2013 році підписали угоду про реконструкцію, оснащення та утримання протягом 25 років трьох студентських гуртожитків та спортивно-рекреаційної інфраструктури для тисячі студентів Ягеллонського Університету.

- **Благодійні внески від компаній**

Багато підприємств передають університетам благодійні внески на розвиток інфраструктури, часто в рамках своїх програм соціальної відповідальності (CSR). Це можуть бути одноразові дотації або довгострокові фінансові зобов'язання.

- **Науково-дослідницька співпраця**

Часто університети на основі багаторічних угод, які охоплюють різні елементи академічного центру, такі як участь у дослідженнях, співпраця у напрямку проведення курсів, просування компанії та її продуктів та інші, отримують винагороду, яку можна використовувати на розвиток спортивної та культурної інфраструктури. У випадку реалізації проектів та досліджень, пов'язаних із спортом та культурою, такі угоди можуть передбачати, наприклад, необхідність розбудови або ревіталізації об'єктів.

Співпраця між бізнесом та вищою освітою приносить багато переваг обом сторонам. Співпраця з бізнесом дозволяє університетам будувати або модернізувати спортивні та культурні об'єкти без необхідності залучення великих власних коштів. Сучасна інфраструктура приваблює студентів

і викладачів, підвищує престиж університету та створює позитивний образ у місцевій та міжнародній спільноті. Завдяки сучасній інфраструктурі збільшується також навчальний та науково-дослідницький потенціал, який безпосередньо впливає на позицію університету, його розвиток і репутацію. Представники бізнесу в рамках співпраці будують позитивний образ як соціально відповідальні, що може привабити нових клієнтів і збільшити лояльність існуючих. Присутність фірм у співпраці з закладати вищої освіти дозволяє їм легше залучати талановитих випускників та мати можливість розвитку інновацій та проведення досліджень разом з науковими працівниками та дослідниками.

Кредити та позики

Фінансування спортивної та культурної інфраструктури в університетах за допомогою кредитів та позик є одним із доступних способів покриття витрат, пов'язаних з будівництвом, розширенням, ремонтом або модернізацією цих об'єктів. Ця модель фінансування може бути привабливою для університетів, яким потрібен швидкий доступ до великих сум грошей, але також пов'язана з низкою викликів і ризиків.

Університети можуть отримати кредити від комерційних банків, фінансових інституцій, що спеціалізуються на фінансуванні освіти, а також від урядових кредитних агенцій. Часто потрібне забезпечення кредиту, що може включати урядові гарантії, іпотеки на нерухомості університету або інші форми забезпечення майна.

У рамках зазначеного розділу, пов'язаного з фінансуванням культурної та спортивної інфраструктури в польській вищій освіті, представлено всебічний підхід до фінансування таких об'єктів у Польщі. Починаючи від субвенцій Міністерства Освіти та Науки, які є основною підтримкою для університетів у сприянні їх діяльності, обговорено спеціальні державні та міністерські фінансування, присвячені конкретним проектам та ініціативам. Значну роль відіграють також Європейські Фонди, які підтримують більші інфраструктурні заходи та сприяють підвищенню освітніх стандартів, а також спортивних та культурних. Співпраця з бізнесом, через спонсорство, партнерства чи благодійні внески, відкриває нові можливості фінансування та розвитку проектів, одночасно вносячи інноваційність та практичний досвід. Не можна також ігнорувати фінансування через

кредити та позики, які, хоча й несуть фінансовий ризик, забезпечують необхідні кошти на реалізацію амбітних проєктів. Усі ці методи разом створюють різноманітну та динамічну систему фінансування, яка дозволяє розвивати та модернізувати спортивну та культурну інфраструктуру, що є надзвичайно важливою для розвитку вищої освіти в Польщі.

Джерела:

1. Закон про вищу освіту та науку
2. Алгоритм розподілу основної субвенції, Відділ розвитку Університету Зеленої Гури
3. <https://www.agh.edu.pl/aktualnosci/info/agh-otrzymala-od-mnisw-dodatkowe-dofinansowanie-w-wysokosci-100-mln-zl>
4. <https://prenumeruj.forumakademickie.pl/fa/2013/11/kronika-mnisw-partnerstwo-publiczno-prywatne/>

Зовнішня співпраця в контексті культури та спорту

Marcin Pioch

У наступному розділі проведено аналіз видатних співпраць, укладених між університетами в Польщі та культурними і спортивними установами, зовнішніми організаціями, що діють у цій галузі, а також з місцевими та загальнонаціональними митцями та спортсменами. Реалізація спільних ініціатив культурного та мистецького характеру розширює та робить привабливішими форми розвитку, пропонувані академічними центрами для студентів. Крім того, завдяки таким діям, вищий навчальний заклад стає місцем встановлення та зміцнення мережі контактів місцевої спільноти. Студенти, залучені до підготовки та реалізації ініціатив, часто набувають унікального досвіду та контактів, які сприяють їхньому процесу входження на ринок праці.

Співпраця з місцевими митцями, пов'язана з популяризацією місцевої творчості та культури

Завдяки культурним заходам, організованим у формі виставок, концертів або зустрічей з творцями, студенти мають можливість ознайомитися з місцевою художньою спадщиною. Така форма співпраці також є великою можливістю для розвитку митців, щоб представити свої роботи серед молодих людей, що може призвести до зростання їхньої впізнаваності.

- «ІНТЕРПРЕТАЦІЇ» – виставка живопису та малюнку студентів Графіки Університету Вістула в Культурному Центрі «Альтернативи» на Урсинові.

Виставка представляє роботи студентів Графіки Університету Вістула в Культурному Центрі «Альтернативи» на Урсинові. Вистав-

ка була представлена з 15 по 31 травня. Урсинівський Культурний Центр «Альтернативи» – це сучасна культурна установа, метою якої є популяризація значущих явищ у галузі музики, кіно, театру, літератури, візуальних мистецтв, а також культурної освіти.

- Акція «Stacja Kultura» Фонду Chaber Polski та Академії Мистецтв у Кракові, Академії Мистецтв у Катовіце під патронатом краківського Клубу «Pod Jaszczurami»

Програма «Stacja Kultury» передбачає організацію виставок робіт студентів художніх університетів, що ілюструють обрані епіграми авторства президента Фонду Chaber Polski Марлени Вільбік. Створені роботи будуть експонуватися з вересня до кінця листопада на залізничних вокзалах у Катовіце, Кракові, Ченстохові, а також на в аеропорту в Радомі.

Співпраця з культурними установами, що дозволяє безкоштовний або дешевший доступ до культурних заходів та виставок

Університети або діючі в них студентські самоврядування можуть встановити співпрацю з театрами або арт-галереями, забезпечуючи студентам більш доступні умови участі в організованих спектаклях або виставках. Завдяки цьому, ці установи можуть легко охопити широку, різноманітну аудиторію. Студенти, які користуються такими пропозиціями, можуть одночасно розвинути свої знання про мистецтво.

- «Вечір УАМ з Великим Театром»

Особи, пов'язані з Університетом ім. Адама Міцкевича в рамках співпраці, можуть користуватися спеціальними квитками зі знижками на обрані спектаклі. Співпраця має сталий характер і була налагоджена у 2013 році.

- ТЕАТР ДРУЖНІЙ ДО СТУДЕНТІВ – Драматичний театр м.ст. Варшави та Університет Варшавський

Драматичний театр м.ст. Варшави підготував пропозицію «Театр Дружній до Студентів», яка спрямована для студентів Варшавського Університету. За пред'явленням студентського квитка можна придбати квитки за акційними цінами.

- **Вроцлавський Університет – Польський театр у Вроцлаві**

Вроцлавський Університет налагодив співпрацю з Польським театром у Вроцлаві, дозволяючи студентам відвідувати театральні вистави за знижковими цінами. У рамках укладеної співпраці організовуються зустрічі з акторами, театральні майстер-класи та покази фільмів, пов'язаних з місцевою театральною сценою.

Співпраця у сфері використання інфраструктури, яку мають університети або культурні установи, для реалізації спектаклів та виставок

Діяльність, пов'язана з організацією подій на просторі, що належить університетам або культурним установам, впливає на покращення ефективності її використання. Університет також набуває іміджу відкритої та завжди радої допомогти у створенні розважальної програми для місцевої спільноти

- **Університет ім. Адама Міцкевича у Познані – Познанська Філармонія**

У рамках постійної співпраці аудиторія університету ім. Адама Міцкевича у Познані була обрана концертною залю Познанської Філармонії. Тут відбуваються циклічні події. Крім того, організовуються спеціальні спектаклі, такі як новорічний концерт, подія Музикотека Молодої Людини або цикл подій в рамках проекту Ера Джазу.

- **Проект Галерея «Опера» – діяльність Великого Театру – Національної Опери та Академії Мистецтв у Варшаві**

У рамках галереї була підготовлена виставка класиків польської авангарди, яка вплинула на присутність сучасності у польському мистецтві. Виставка має постійний характер, змінюються лише експонати та спосіб їх презентації. Вона доступна безкоштовно для відвідувачів спектаклів у Великому Театрі. Розташована у східному крилі Великого Театру – Національної Опери, на рівні першого балкону.

Організація художніх фестивалів

Художні фестивалі становлять чудову можливість для популяризації культури та мистецтва. Вони надають студентам унікальну можливість розвинути свої здібності. Завдяки таким подіям вони мають можливість перевірити свої навички та виступити перед реальною аудиторією.

- **Фестиваль студентських театрів «Start»**

Це культурна подія, зосереджена на представленні театральних досягнень студентів, які не навчаються на художніх спеціальностях. Метою фестивалю є створення платформи для молодих творців, які хочуть поділитися своїми навичками та експериментувати з різними формами театру. Організація фестивалю пов'язана зі співпрацею з культурними установами, які підтримують цю ініціативу. У фестивалі беруть участь також студентські театри, що діють при університетах. Серед них це Інститут Театральний ім. Збігнева Рашевського, Центр Сучасного Мистецтва Замок Уяздовський, Єжицький Культурний Центр, Польський Театр, Келецький Культурний Центр, Театр Гібриди ВУ, Театр Scena Główna Handlowa, Театр 9 i ½ Університету Ягеллонського, Театр Гранда Університету ім. Адама Міцкевича в Познані.

Організація спортивних заходів

Організація заходів спортивного характеру – це чудова можливість для університетів провести рекламні заходи та побудувати імідж. Завдяки таким ініціативам серед студентів популяризується фізична активність та здоровий спосіб життя. Крім того, це можливості для інтеграції академічної спільноти. Планування та реалізація спортивних подій дає студентам можливість набути організаційних навичок та досвіду управління проектами.

- **«Біг Медичного Університету» – Фонд «Біг заради здоров'я» та Медичний Університет у Вроцлаві**

Ця подія – циклічна акція, метою якої є популяризація масових забігів як доступної та простої форми рекреації. Біг також є способом розповсюдження інформації про захист та популяризацію здорового способу життя. Таким чином, Університет висловлює

свою позицію, пов'язану з соціальною відповідальністю за благополуччя та заохоченням до фізичної активності суспільства.

- **Varsoviada**

Varsoviada – це захід, який об'єднує спортивні турніри різних дисциплін. Це циклічна акція, спрямована до студентів, яка має на меті популяризацію здорового способу життя та фізичної активності. Varsoviada організовується різними університетами, які мають свої осередки у Варшаві. У рамках заходу відбувається співпраця з різними спонсорами та державними установами.

Співпраця вищих навчальних заходів зі спортивними клубами

Співпраця зі спортивними клубами дозволяє університетам розвивати привабливі програми стажувань та збагачувати навчальні програми знаннями про управління в спорті. Це допомагає талановитим і працьовитим студентам мати спрощений шлях кар'єри у разі бажання працювати у спортивній або менеджерській сфері. Спільні дії можуть сприяти організації цікавих подій, підвищенню якості майстер-класів чи програм розвитку спорту.

- **Спортивний клуб Cracovia – Ягеллонський Університет**

Угода між спортивним клубом Краковія та Ягеллонським Університетом зосереджена на обміні знаннями та досвідом. Створюються спільні дослідження, пов'язані з історією клубу. Представники клубу беруть участь у лекціях та дискусійних клубах, де розповідають студентам інформації про їх діяльність та роботу. Для студентів запущено стажувальну програму, яка дозволяє їм отримати цінний досвід у спортивній галузі.

- **Військово-Морська Академія – спортивний клуб Арка Гдиня**

Військово-Морська Академія та Арка Гдиня мають підписану угоду про співпрацю. Вона включає підтримку студентів-футболістів Арки Гдиня в навчанні, надаючи можливість індивідуальної організації навчання. Гдинський спортивний клуб надає інфраструктуру та тренерів для підтримки студентів, зацікавлених у спорті. Угода передбачає також експертну підтримку в галузі соціальних

досліджень, управління стресом та кібербезпеки, яку надаватимуть працівники Академії клубу Арка Гдиня. Студенти матимуть можливість проходити стажування та практики у спортивному клубі. Планується організація спільних конференцій, заходів та тренінгів у співпраці з іншими соціальними та громадськими інституціями.

Співпраця університетів з фондами та спортивними установами

Співпраця університетів з фондами та спортивними установами має великий потенціал для розвитку спортивних програм, реалізованих для місцевої спільноти та студентів, популяризації здорового способу життя та освіти у сфері спорту. Партнерство приносить фінансову підтримку, дає можливість розвитку академічної сфери шляхом інтеграції спортивного досвіду в навчальні програми, пропонує студентам можливості для практик у професійному середовищі, сприяє розвитку спортивної інфраструктури на університетських територіях. Укладені партнерства значно підвищують привабливість реалізованих проектів.

- **Академія Фізичного Виховання Юзефа Пілсудського у Варшаві – Польський Олімпійський Комітет**

З 2014 року циклічно організовується конференція Академії Фізичного Виховання Юзефа Пілсудського у Варшаві та Польського Олімпійського Комітету. Конференція має на меті представлення спорту як соціального блага, яке слід плекати. Кожне з видань конференції має основну тему, пов'язану з освітою у спорті.

- **Академія Баскетболу Політехніки Краківської**

Фонд Політехніки Краківської – це циклічний проект, реалізований спільно з Фондом ORLEN. Це шестимісячна програма, яка базується на баскетбольних тренуваннях для дітей та молоді з Кракова та околиць. Її метою є заохочення до фізичної активності та організація вільного часу молодих людей подалі від телефону та комп'ютера.

Зібрані вище приклади спортивних та мистецьких ініціатив є лише невеликою частиною з реалізованих проєктів університетів у Польщі з зовнішніми інституціями та організаціями. При їх виборі керувалася бажанням добору різних міст, де відбуваються заходи, та типи університетів, які такі дії ініціюють. Реалізація таких заходів повинна постійно зміцнюватися та розширюватися. Співпраця, що стосується обміну знаннями, спільного використання інфраструктури, фінансування заходів має безумовно позитивний вплив на охоплення та якість спортивних та мистецьких заходів, пов'язаних з академічною спільнотою.

Значення доступу до культури та спорту для розвитку академічної спільноти

Mateusz Salamon

У сучасний час академічна спільнота є динамічним середовищем, яке не обмежується лише набуттям теоретичних знань. Одним із ключових елементів у розвитку академічних спільнот є доступ до культури та спорту. Цей доступ є важливим у підтриманні здорового способу життя, розвитку соціальних та особистих навичок, а також формує ідентичність академічної спільноти.

Культурна Інфраструктура

Культура є важливим елементом життя багатьох людей. Можна сказати, що це невід'ємна частина нашого суспільства. Для студентів вона також є дуже важливою. Культурна інфраструктура є місцем, де студенти будують зв'язки, організовують різноманітні заходи, але також здобувають цінні знання. Культурна інфраструктура є одним із фундаментів розвитку ідентичності академічної спільноти. Театри, кінотеатри, музеї, художні галереї, бібліотеки та центри мистецтв – це місця, які дозволяють студентам мати широкий вибір можливостей проведення вільного часу разом з іншими студентами. Користування згаданою інфраструктурою та участь у культурних заходах є джерелом багатьох користей. Серед них можна згадати:

- **розширення знань, наприклад, про різні звичаї та культури** – студенти часто беруть участь у виставках мистецтва з різних країн чи театральних виставах на іноземних мовах, які розповідають про інші культури. Контакт з іншими культурами часто є для студентів джерелом знань та натхнення;

- **розвиток креативності та уяви** – участь у різних культурних заходах часто допомагає розвивати креативність та уяву. Контакт з культурою надихає до творчої діяльності та мислення;
- **налагодження стосунків з іншими людьми** – культурні заходи є можливістю провести час разом з іншими людьми та побудувати з ними відносини;
- **розширення культурної свідомості** – зустріч з різними культурами може допомогти зрозуміти світ і стати толерантнішими людьми.

Культурна інфраструктура в межах навчального закладу та в його оточенні сприяє розвитку академічної спільноти. Створює простір для зустрічей, заохочує студентів до участі в культурі та поширює культуру серед студентів, що є важливим елементом у молодому віці.

Спортивна Інфраструктура

Фізична активність є ключовим елементом здорового способу життя для багатьох людей, включаючи студентів. Важливо з молодих років усвідомлювати, що спорт є невід'ємною частиною здорового способу життя. Доступ студентів до спортивних об'єктів, тренажерних залів, майданчиків, залів, кортів чи басейнів дозволяє їм займатися фізичною активністю. Фізична активність сприяє покращенню фізичної кондиції, позитивно впливає на психічне здоров'я, знижує стрес і часто покращує самопочуття. Доступ до спортивної інфраструктури розвиває багато навичок:

- **командна робота** – участь у командних іграх сприяє розвитку командної роботи, що може бути корисним у роботі над проектами з інших предметів;
- **відповідальність за себе та інших** – командні спортивні ігри дають відчуття приналежності до групи, що часто впливає на розвиток навичок відповідальності за інших у команді;
- **стресостійкість** – фізична активність сприяє навчанню справлятися зі стресом, під час заняття спортом можна зняти емоційне

напруження. Регулярні вправи можуть допомогти впоратися зі стресом;

- **мотивація** – спорт сприяє покращенню мотивації через регулярні вправи та досягнення цілей;
- **концентрація** – фізична активність може сприяти покращенню концентрації, регулярні активності можуть допомогти зосередитися на навчанні.

Наявність спортивної інфраструктури в закладах вищої освіти території сприяє поширенню спорту серед студентів, покращенню здоров'я та фізичної форми, а також заохочує їх до занять спортом.

Інтеграція академічної спільноти та набуття соціальних навичок через культуру та спорт

Інтеграція академічної спільноти є надзвичайно важливим елементом у функціонуванні вищих навчальних закладів. Вона сприяє розвитку спільноти, взаєморозумінню та толерантності. Доступ до культурної та спортивної інфраструктури створює багато можливостей для інтеграції та сприяння розвитку соціальних навичок у академічній спільноті:

- **зустрічі та взаємодія з іншими людьми** – участь у різних культурних та спортивних заходах дає можливість знайомства з новими людьми та будувати з ними відносини;
- **розвиток комунікативних та особистісних навичок** – культурні та спортивні заходи часто вимагають від учасників комунікації та співпраці;
- **формування соціальної чутливості** – різні форми мистецтва часто дозволяють молодим людям розуміти інші перспективи, що сприяє баченню світу з іншого боку. Це часто розвиває толерантність та відкритість до інших;
- **розвиток навичок прийняття рішень та розв'язання проблем** – спорт вимагає від спортсменів швидкого прийняття рішень та реагування на змінювані обставини;

- **формування бойового духу та психічної стійкості** – спорт часто вчить справлятися з різними труднощами та невдачами, які часто стають мотивацією.

Культура та спорт є цінним джерелом інтеграції академічної спільноти. Важлива є підтримка вищого навчального закладу, щоб студенти мали повний доступ до культурної та спортивної інфраструктури.

Розвиток академічної спільноти значною мірою базується на цінній культурній та спортивній інфраструктурі. Кожен член академічної спільноти повинен мати рівний доступ до культурної та спортивної інфраструктури, що сприятиме всебічному розвитку всієї спільноти.

Закінчення

Marcin Pioch

Ця публікація, реалізована в рамках проекту «Studenckie Prawa – Jasna Sprawa», зосередилася на аналізі та презентації доступності до культурної та спортивної інфраструктури в польських вищих навчальних закладах. У першому розділі представлено існуючі ресурси, враховуючи їхню різноманітність та доступність для академічної спільноти. Другий розділ представив методи фінансування такої інфраструктури, обговорюючи джерела, такі як субсидії, урядова підтримка, європейські фонди, співпраця з компаніями та можливості кредитування та позик. Третій розділ розширює тему про співпрацю університетів з зовнішніми інституціями та організаціями, показуючи, як такі партнерства впливають на культурний та спортивний розвиток у вищих навчальних закладах. Останній розділ підкреслює значення доступу до культури та спорту у контексті розвитку академічної спільноти, звертаючи увагу на переваги такого доступу, як у освітньому, так і в соціальному вимірі. Публікація представила комплексний образ ролі, яку культурна та спортивна інфраструктура відіграє в університетах, вказуючи на її вплив на якість академічного життя та його потенціал у контексті розвитку.

Громадське завдання, співфінансоване з коштів Міністерства Освіти та Науки, отриманих у 2023 році в рамках конкурсу «Організація та активація ініціатив, спрямованих на розвиток академічної спільноти»

Parlament Studentów
Rzeczypospolitej Polskiej

Ministerstwo
Edukacji i Nauki